

Példák a jóság erejének hatékonyságára

Egy példa az ókorból

A történetíró *Josephus Flavius* számol be arról az eseményről (Zsidó háború, II,9,2), amelyben zsidók ezrei vettek részt Kr. u. 26-ban. A római „isten-császár” kárhóztos képmásairól volt szó, amelyeket Pilátus az éjszaka leple alatt vitetett be Jeruzsálembe, hogy annak tiszteletére ösztönözze a zsidókat.

„...együtt felkerekedtek, és Pilátushoz mentek Caesareába. Könyörögtek: távolítsa el Jeruzsálemből a képmásokat, és ne háborgassa ősi vallási hagyományait. Mivel Pilátus elutasította kérésüket, földre vetették magukat, és öt nap s öt éjjel mozdulatlanul ott feküdtek.

Harmadnap Pilátus a nagy stadionban helyet foglalt az emelvényen, és összehívatta a népet, mintha kérésükre akarna felelni, de a katonáknak magadta a már előre megállapított jelet, hogy fegyveresen fogják körül a zsidókat. Miután a katonák három sorban körülvették őket, a zsidók a váratlan látványra először megriadtak; de amikor Pilátus fenyegetőzött, hogy valamennyiüket lemészároltatja, ha nem hajladók megtérni a városban a császár képmásait, és egyúttal odaintett katonáinak, hogy rántsanak kardot, a zsidók – mintha összebeszéltek volna – egyszerre letérdeltek, lemeztelenítették nyakukat, és hangosan kiáltottak, hogy inkább megöletik magukat, de nem szegik meg a törvényt. Pilátus meghökken, hogy a nép ily hősisen védelmezi vallását, és parancsot adott, hogy a hadijelvényeket azonnal távolítsák el Jeruzsálemből.” (Révay József fordítása)

Támadás az erdőben

Egy fiatal ember, aki a katonaság megtagadásával kapcsolatban kért tőlem tanácsot, ezt mesélte el nekem az apjáról:

Alkonyatkor az erdőben járt, amikor hirtelen három fiatal férfi állta el az útját: „Ide a pénzt!” Apja megállt, és eléjük dobta a pénztárcáját. Azok fölemelték, és kinyitották. Nem volt benne sok pénz. Ott álltak, aztán egyikük hirtelen előhúzott egy kést, és így szólt: „Ha ez beköp minket...” – és a késsel az apa ellen indult. Az megállt, magára húzta az ingét, odatartotta eléjük meztelen mellkasát, és azt mondta: „Megölhettek. De tudnotok kell: Feleségem van, és három gyerekem. Őket is érinti a dolog.” A másik leengedte a kést, odahajították neki a pénztárcát, és leléptek. (Martin Arnold)

Az őr lelkiismerete

Az alábbi eset Németországban történt a II. világháború idején, egy fogolytáborban.

A foglyoknak kemény életük volt. Éheztek, fagyoskodtak, szenvedtek a kényszermunkától. Estéknél visszatértek barakkjukba. Egy őr várta őket, hogy tréfát üzzön velük, ami persze kizárólag neki jelentett élvezetet. Az egyiknek megcsavarta az orrát, a másikat hasba rúgta. A foglyok sokszor kérdezték egymástól, vajon aznap ki lesz soron.

Egy este azonban az egyik fogoly magától odament az őrhöz, és azt mondta: „Mivel Önnek muszáj mindennap

megvernie valakit, azt szeretném kérni, hogy ma érje be velem.” Mire az őr: „Nana, kis franciácska! Mivel ilyen pofátlan vagy, adj tanácsot, hányszor sújtsak rád a lovaglóostorommal!” A fogoly: „Nem az én dolgom meghatározni, hány ütést érdemeltem meg. Ezt ráhagyom az Ön lelkiismeretére.” Az őr: „A lelkiismeretemre, a lelkiismeretemre? Nekem nincs lelkiismeretem.” „De igen”, szölt rövid szünet után a fogoly. „Igenis, Önnek van lelkiismerete. Habozása bizonyítja, hogy van lelkiismerete, hiszen még mindig nem ütött meg engem.” És miközben továbbmenni készült, még hozzáfűzte: „Sőt azt hiszem, hogy ma este már nem is fog megütni.” Aztán megfordult, és elment. Az őr mereven bámulta maga előtt a földet, sápadtan, könnyekkel a szemében és remegő ajkakkal. Korábban sosem beszélt senki ennek a szerencsétlennek a lelkiismeretéről. Talán ez volt az oka durvaságának. Ettől a naptól fogva soha nem vert meg egyetlen foglyot sem. (Lanza del Vasto)

Medellini nők az ivóvízért

A kolumbiai Medellin völgyben fekszik: a modern nagyváros a völgyfenéken, a hegyoldalakon pedig nyomorfelek, helyi kifejezéssel barriók kapaszkodnak föl. Az 1960-as években az egyik igen nagy barrióban mintegy 30 000 ember élt katasztrofális körülmények között: sem áramuk nem volt, sem útjaik, a munkanélküliség mellett pedig az volt a legrosszabb, hogy nem létezett ivóvízellátás; ez többek között magas gyermekhalandósághoz vezetett.

A nőknek a völgyben lévő vízcsapokból kellett vizet venniük, s aztán két kilométernyit fölcipelniük a hegyre. Ráadásul még fizetniük is kellett a vízért.

Ebben a barrióban egy pap bázisközösségeket hozott létre. Az emberek együtt olvasták a Bibliát, így fölfedezték emberi méltóságukat, és azt, hogy vannak jogaik. Megtanulták, hogy nem muszáj egyszerűen elfogadniuk a helyzetüket, hanem van lehetőség arra, hogy a jogtalanságot ne újabb jogtalansággal győzzék le, hanem azzal az erővel, amelyet Isten evangéliuma ajándékoz, vagyis szeretettel, igazságossággal, igazsággal. Egy jószágérő-szeminárium megerősítette őket, és megmutatta nekik a módszertani lehetőségeket, hogyan vethetik be az újonnan fölfedezett erőt. A nők egy csoportja erre elhatározta, hogy először az ivóvízellátásért fog föllépni.

Előbb a párbeszéddel próbálkoztak. Medellin gazdag város, több mint egymillió lakossal. A nőknek sikerült eljutniuk a városvezetéshez, hogy ott előadják problémájukat. Kérték, hogy vezessék el az ivóvizet a barrióba. Azt felelték nekik, hogy pillantnyilag nincs rá pénz, de néhány hónap múlva ismét beszélnek velük a tervről, nyugodtan menjenek haza. A nők hazamentek, vártak, de nem történt semmi.

Aztán fölismerték, hogy ennek oka a hatalom aránytalan megosztása a néhány szegény nő és a városvezetés között. Hogy tárgyalópartnerként nagyobb súlyuk legyen, azzal akarták javítani hatalmi helyzetüket, hogy szolidaritásra hívnak meg befolyásos csoportokat. Töprengtek, kiket szólíthatnának meg és nyerhetnének meg leginkább. A város jómódú asszonyaira építettek, feltételezve, hogy azok

kiállnak majd mellettük, ha tudomást szereznek a szegény nők helyzetéről.

A barrió asszonyai tíz csoportot alakítottak. Meghatározott napon, legkisebb gyermekükkel a karjukon, valamennyien lementek a város régi szép főterére, amelyet olyan butikok vettek körül, ahol a jómódúak vásároltak. A tér közepén nagy szökőkút van, amelyben éjjel-nappal folyik a víz. A szél kifújja a vizet a kút peremén túlra, úgyhogy tócsák keletkeznek körülötte az aszfalton.

Az első csoport közeledik a kúthoz. A nők elkezdik mosdatni a gyerekeiket, de nem a kút vizében, hanem a tócsákban. Rögtön megáll néhány jómódú nő, és azt mondják: „Megbolondultatok! Ostobák vagytok! Hogyan mosdathatjátok gyerekeiteket a koszos vízben? Meg fognak halni!” Itt az alkalom: a szegény nők beszélhetnek szenvedéseikről a gazdag nőknek. Azt mondják: „Ez jelkép. Mi fönny élünk a barrióban, ahol van ugyan esővíz, de nincsen ivóvíz. Kértük a városvezetést, de mindmáig nem gondoskodtak arról hogy elvezessék hozzánk az ivóvizet.” Alig kezdődött meg a beszélgetés, rendőrök érkeznek, és elhajtják a szegény asszonyokat: „Itt nincs gyerekmosdás!”

Tíz perc múlva érkezik a második csoport. Ötször-hatszor megismétlődik a jelenet: Újabb csoport érkezik, egyre több rendőr jön, és egyre több nő áll meg a csoport körül. Amikor egy rendőr gumibottal sújt az egyik szegény asszonyra és a gyerekére, egy jómódú nő közbelép: „Uram, ha az ön felesége lenne ebben a helyzetben, ugyanezt tenné?” Ez hat!

Végül a szegény és a jómódú nők közös kis csoportot alakítanak, amely néhány alkalommal találkozik. Néhány hét múltán együtt mennek el városvezetéshez, ahol beszélgetés kezdődik. A szegény asszonyok időközben megnyerték a férjüket is, hogy aktívan lépjenek föl ivóvízellátásukért: azok kijelentik, hogy készek kiásni a vízvezetékhez szükséges árkokat, és ily módon csökkenteni a városvezetés költségeit.

A vízvezeték megépült.

Fönny a hegyoldalban egy kő emlékeztet az eseményre. Felirata: „A Santo Domingo barrió asszonyainak tiszteletére, akiknek volt bátorságuk a vízvezetékért küzdeni.” Ezen első tapasztalat alapján, amelyet ezek a nők a bennük rejlő erőről szereztek, további kezdeményezések születtek. Amikor a papot (egy feljelentés alapján) elhelyezték, a barrió szegényei már képesek voltak önállóan továbbdolgozni. (Hildegard Goss-Mayr)

Fejszés randalírozás

Barátaink az éjszaka közepén telefonon kértek tőlünk segítséget: egy csapat szélsőjobbos fiatal fenyegette őket, és megpróbálták behatolni a házukba. Amikor megérkeztünk, még egészen tűrhetően tudtunk beszélni velük, és vissza tudtuk tartani őket attól, hogy belépjenek a házba. A legtöbbjük ittas volt, két szóvivőjük pedig erősen részeg. Nyilván valami osztálybuliról jöttek, és most ki akartak egyenlíteni egy régi számlát egy baloldali fiattal, az egyik barátunkkal. Amikor megpróbálták hátulról bejutni a házba, az egyik szóvivő a fűszékben talált egy fejszét. Magával hozta a ház elé az utcára, és lóbálta a levegőben. A hangulat megfagyott; nemcsak magamban, hanem a többiekben is nagy félelmet éreztem, hogy esetleg vérontásra kerül sor.

Az erősen részeg fejszés fiatal felé indultam. Csoportjából néhányan vissza akartak tartani, mert féltettek. Ebben a helyzetben még ők sem mertek nyugtatóan hatni szóvi-

vőjükre. Mégis odamentem hozzá, és nyugodtan megszólítottam: „Megijesztesz, ha a fejszéved szaladgálsz. Ez másokban is félelmet kelt, és megtörténhet, hogy valaki félelmeiben meggondolatlanságot követ el. Ki tudja, hová vezethet ez! Azt szeretném, ha senki sem sérülne meg – sem te, sem senki más itt. Kérlek, tedd el a fejszéd.”

Habozva nézett rám. Nem beszélt, nem bocsátkozott beszélgetésbe. Talán alkoholos állapota miatt nem lehetett szót érteni velem? De aztán fogta a fejszét, és nagy ívben behajította a bokorba. Nem tudom megmondani, mit gondolt, mit váltottak ki belőle a szavaim – mindenesetre egyértelmű volt a reakciója, és az segített.

Egészen nyugodt voltam ebben a helyzetben; ott volt bennem a félelem, de nem az határozta meg cselekvésemet. Világos volt számomra: Most ez az egyetlen lehetséges lépés. Csak utólag tudatosult bennem igazán a félelmem – a következő este, amikor fölvetődött bennem a kérdés, vajon visszatérnek-e a fiatalok, és közben éreztem, mennyire félek a helyzet megismétlődésétől. (Ulrike Laubenthal)

Megakadályozott gyilkosság

A jóság ereje Mexikóban megakadályozott egy gyilkosságot. Ez 1971-ben történt, amikor férjemmel a Kiengesztelődési Szövetség érdekében tevékenykedtünk Mexikóban. Egy este az egyik kocsmában ültünk. A szomszédos asztalnál nagyhangúan társalgott két férfi. Pálinkát ittak. Az élénk beszélgetés során egyikük valami sértőt mondott a másikra. Veszekedni kezdtek. A sértett heves mozdulattal, hirtelen felugrott, kést rántott elő, és megindult a társa felé.

Közvetlen közlől láttuk mindezt. Mit tehattünk? Férjem gyorsan cselekedett. Fölrállt, és kezével fölülről úgy ütött rá a támadó csuklójára, hogy a kés a földre esett. Ezzel magára vonta a férfi támadását. Úgy állt szembe vele, hogy ránézhesen, kezét annak vállára tette, és rögtön megkérdezte: „A kollégád biztosan valami nagyon rosszat tett veled, hogy ilyen hevesen reagáltál! Miről is van szó?”

Az átérzésről tanúskodó kérdés világossá tette, hogy a csuklóra mért ütés nem a férfi személye ellen irányuló támadás volt, hogy férjemnek egyáltalán nem állt szándékában valamiképpen ártani neki, hanem az volt a célja, hogy magára vonja a támadó dühét, és megakadályozzon egy gyilkosságot. Az ezt követő beszélgetésben sikerült megnyugtanni a férfit, és elvenni a helyzet életét. (Hildegard Goss-Mayr)

A fenti példák forrása: www.guetekraft.net

A tábornok enged

Mi volt az elmúlt 50 év legnehezebb esete az Ön számára?

Andrija Rašeta tábornokkal folytatott tárgyalásom 1991-ben, amikor négyezer-öttszáz vukovári lakos élete múlt azon, megengedi-e, hogy a segítségünkkel szabadon elvonulhassanak. Amikor lementünk a bunkerbe, átfutott az agyamon, hogy talán föl már nem jövünk. Nagyon kétséges volt az is, hogy képes leszek-e eredményesen tárgyalni, a felelősség tudata óriási súllyal nehezedett rám. De győzött Krisztus. Amikor jeleztem a tábornoknak, hogy legyőzhetetlen szövetségeselem van, kíváncsi lett. Megkérdezte, ki az. Jézus Krisztus, volt a válaszom. ... Egy könnycsepp jelent meg a szemében. Az a könnycsepp a győzelem üzenete volt: elengedte az embereket.

(Interjú Kozma Imrével: Új Ember, 2013. július 7.)